



OCENA TVEGANJ IN TRAJNOSTNA ZAŠČITA KULTURNE
DEDIŠČINE V SPREMINJajoČEM SE OKOLJU

NOVIČNIK ŠT. 3
AVGUST 2018 - DECEMBER 2018





Naravne nesreče in katastrofe predstavljajo veliko tveganje za ohranjanje kulturne dediščine v lokalnem območju. Poleg ogrožanja kulturne dediščine, ki ima kulturno, zgodovinsko in umetniško vrednost, je zaradi naravnih nesreč ogrožena tudi varnost lokalnega prebivalstva, turistov in ostalih obiskovalcev. Naravne nesreče

lahko negativno vplivajo na upad turističnega obiska v lokalnem okolju in na lokalno gospodarstvo. S projektom ProteCHt2save bomo okrepili zasebni in javni sektor ter s tem dosegli omilitev podnebnih sprememb in naravnih nesreč, ki ogrožajo premično in nepremično kulturno dediščino. Projekt se osredotoča na izvedljive in prilagojene rešitve, s pomočjo katerih bo postala kulturna dediščina bolj odporna na pojave, kot so poplave in neurja.

Kaj se je dogajalo v zadnjih mesecih?

POSVET IN DELAVNICA V BISTRI - SLOVENIJA



4. oktobra 2018, so se predstavniki projekta iz občine Kočevje udeležili posveta in delavnice “Požarna varnost v stavbah kulturne dediščine“, v Tehniškem muzeju Slovenije v Bistri. Dogodek je organiziralo Slovensko združenje za požarno varnost. Predstavniki ministrstva za kulturo, Slovensko združenje za požarno varstvo, Gasilska zveza Slovenije, Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, predstavniki muzejev, gasilci,

arhitekti, kustosi in drugi strokovnjaki, so si izmenjali znanje in izkušnje in se dogovarjali o nadaljnjem sodelovanju. Vaja je vključevala tudi reševanje vrednejših predmetov iz muzeja.



VAJA KOLOMANI18 - MELK, AUSTRIA



Od 27. avgusta do 1. septembra 2018, je na Donavski univerzi Krems potekala vsakoletna poletna univerza na temo zaščite kulturne lastnine, v znanem benediktinskem samostanu Melk v Avstriji. Sodelovalo je 19 udeležencev iz devetih različnih držav, ki so skupaj izoblikovali enotedenski program, ki je bil usmerjen v razvijanje prototipov za reševalne ekipe kulturne dediščine. Po koncu

programa je bila izvedena tudi evakuacijska vaja.

Prvi dan so potekala predavanja glede dela reševalnih ekip, drugi dan pa so udeleženci sodelovali pri simulacijski vaji KOLOMANI 18.

Sodelujoči so imeli vlogo strokovnjakov za zaščito kulturne lastnine in so s svojim znanjem o kulturni dediščini pomagali štabnim častnikom iz teritorialnega vojaškega poveljstva spodnje Avstrije pri reševanju prebivalstva in premične kulturne dediščine pred poplavami in količinami vode hujšimi od tistih, ki so regijo Wachau prizadele leta 2013. Območje regije Wachau je pod zaščito organizacije UNESCO kot kulturna dediščina.

Tretji dan je potekalo razvijanje prototipa za reševalne ekipe, kot tudi priprave na evakuacijsko vajo v lokalnih muzejih.

Peti dan so udeleženci poletne univerze prevzeli vlogo zaposlenih v Melk samostanu, kjer je bila izvedena evakuacijska vaja. Dragocene predmete premične kulturne lastnine so odnesli vojaki iz Vojaške zaščite kulturne lastnine avstrijskih oboroženih sil in jih pripeljali na varno.

V petek popoldan je potekala diskusija in javna predstavitev rezultatov poletne univerze v okviru srečanja prve lokalne fokusne skupine ProteCHt2save v Avstriji.





FESTIVAL ODPORNOSTI - BOLOGNA, ITALY

Festival odpornosti je potekal v Bologni od 7. do 9. septembra 2018. Prvič na festivalu je bila tema skrb in varovanje kulturne dediščine. CNR-ISAC je organiziral prvo lokalno fokusno skupino »Mesta in dinamična

območja - odpornost iz preteklosti v prihodnost«, 7. septembra 2018. Dogodek je vključen tudi v program »Evropska noč raziskovalcev 2018«, ki ga financira projekt SOCIETY H2020-MSCA-NIGHT-2018/2019 Nr.819090 (<http://nottedeiricercatori-society.eu/>). [Video Promo](#) (IT jezik).

MEDNARODNA KONFERENCA - PECS, MADŽARSKA

Glavni namen konference (12. september 2018) je bil predstavitev zadnjih novosti na projektu ProteCHt2save in drugih povezanih evropskih Interreg vzpodbud za zaščito kulturne dediščine, s posebnim poudarkom na izkušnjah in primerih dobrih praks na Madžarskem. Dogodek je strmel tudi k povečanju ozaveščenosti in večji vključenosti lokalnih oblasti in deležnikov, ki se ukvarjajo s področjem zmanjševanja tveganja nesreč.

Po zaključku konference je sledil obisk oddelka za okoljsko in fizično geografijo na Univerzi Pecs.



PRVA LOKALNO FOKUSNA SKUPINA - FERRARA, ITALIJA



Na gradu Estej, v Ferrari je 20. novembra 2018 potekala lokalno fokusna skupina ProteCHt2Save, ki jo je organizirala Služba za načrtovanje rabe zemljišč in pisarna za mednarodne odnose, ki deluje v okviru občine Ferrara. Dogajanje je potekalo v središču mesta, ki ima veliko kulturnih znamenitosti. Potekala so predavanja in javna razprava glede izkušenj in dogodkov iz prejšnjih let, še posebej potresne izkušnje

iz leta 2012 glede hidravlične zaščite in kanalizacijskega sistema.

Vremenske napovedi za obdobje 2021-2050 opozarjajo na posledice klimatskih sprememb v regiji. Če primerjamo podatke iz obdobja 1961-1990 s tistimi za naslednjih trideset let, lahko vidimo, da se je temperatura povečala za 2 °C . Vzrok upada deževnih dni so obilna, nenadna in agresivna deževja v zelo kratkem času in “tropske noči”.

Potreben je integriran proces zaščite, za katere skrbi projekt ProteCH2Save, kjer je sinergija med preventivo in odzivom na nujne situacije v skladu z določenimi viri v vključenih območji.



DRUGO SREČANJE LOKALNO FOKUSNE SKUPINE - KREMS, AVSTRIJA



20. Novembra 2018, je potekalo drugo srečanje lokalno fokusne skupine na Donavski univerzi v Kremsu, v regiji Wachau, ki spada pod okrilje kulturne dediščine UNESCO. Pogovori med lokalnimi in regionalnimi deležniki, politiki in reševalci, so potekali na temo možnega sodelovanja glede zaščite kulturne dediščine. Udeleženci so z vlakom obiskali tudi mesto Spitz ob Donavi, kjer so lokalni gasilci predstavili načrte v primeru poplav, pokazali reševalno opremo in

skladišče kjer se nahaja mobilna protipoplavna zaščita.

INTERACT KONFERENCA - DUNAJ, AVSTRIJA



5. decembra 2018, je bil projekt ProteCHt2save predstavljen na INTERact konferenci na Dunaju. Namen konference je bil povečati ozaveščenost o možnostih, ki jih prinaša kultura, predstavitev različnih Interreg projektov, ki se ukvarjajo s kulturno dediščino, ustvarjanje platforme za Interreg programe in projekte, da se omogoči izmenjava izkušenj in znanja in predstavitev INTERact e-knjige. E-knjiga promovira projekte dobrih praks v okviru Evropskega leta

kulturne dediščine 2018. Eden izmed najboljših projektov dobrih praks je projekt ProteCHt2save. E-knjiga je dostopna na internetu.

Z javno razpravo glede pomembnosti kulturne dediščine, razstavo “Povezovanje kultur, povezovanje državljanov” in predstavitev 24-ih projektov na razstavnih stojnicah, je INTERact konferenca uvod v zaključno konferenco EYCH 2018, ki je potekala na Dunaju od 6. Do 7. decembra. Vodilni partner pri projektu ISAC-CNR, je predstavil dejavnosti projekta ProteCH2save. Alessandra Bonazza je sodelovala v razpravi “Uporaba kulturne dediščine kot možnost za izboljšave v drugih sektorjih”. Skupaj z DUK, je bil projekt predstavljen na stojnici, kjer je bilo mogoče dobiti projektne brošure, rešilne jopiče in si ogledati video vaje TRITOLIA18. Video je dostopen tudi na You Tube kanalu.



REZULTAT: PRIROČNIK ZA UPRAVLJALCE KULTURNE DEDIŠČINE

Zajezitvene in prilagoditvene strategije za lažje spopadanje s pritiski prihodnjih podnebnih sprememb

V sklopu tematskega delovnega paketa, ki je del aktivnosti T1 “Identifikacija tveganih območji in prioritete”, je konec leta 2018 vodilni partner pri projektu CNR-ISAC zaključil pripravo priročnika zajezitvene in prilagoditvene strategije.

Glavni namen priročnika je izboljšati znanje glede nevarnosti in tveganj v povezavi z ukrepi za zaščito kulturne dediščine v skladu s Sendajskim okvirjem za zmanjševanje tveganja nesreč 2015-2030 - sporazum glede razvojnega načrta po letu 2015, ki ga je odobrila Generalna skupščina ZN. Potreba po zaščiti kulturne dediščine je vključena kot ena izmed ključnih prioritet in odgovornost si morajo razdeliti lokalne oblasti, privatni sektor in drugi deležniki.

Priročnik je narejen za zaščito kulturne dediščine v spreminjajočem se okolju. Namenjen je skupinam, ki se ukvarjajo s kulturno dediščino, lastnikom in kustosom zgodovinskih objektov in zbirk, politikom in nacionalnim/lokalnim organizacijam v spopadanju z izzivi, ki jih prinašajo podnebne spremembe.

Vprašanje odpornosti zahteva podrobnejšo pozornost v vsakem izmed sedmih globalnih ciljev in štirih prioritetenih področjih, ki so definirani v Sendajskem okvirju. Zaradi tega so v prvem poglavju priročnika predstavljeni vsi stebri Sendajskega okvirja (Razumevanje tveganj nesreč, Krepitev upravljanja za obvladovanje tveganj nesreč, Vlaganje v zmanjševanje tveganj nesreč za odpornost, Povečanje pripravljenosti na nesreče za učinkovit odziv in “boljšo ponovno izgradnjo” ob okrevanju, obnovi in rekonstrukciji) in rezultati zadnjih publikacij.

V drugem delu priročnika so zbrana priporočila in smernice s kritičnimi elementi vodenja (informacije o dobrinah kulturne dediščine, financiranje, znanje in ozaveščanje, načrtovanje zaščite kulturne dediščine, politika in predpisi).

Seznam na koncu priročnika, vključuje upravljalna in tehnična priporočila in je razdeljen na ekstremne dogodke (podnebna sprememba, poplava, deževje, požar zaradi suše in veter).

Priročnik vsebuje tudi primere dobrih praks iz prejšnjih projektov, spodbude, strategije in orodja uporabljena v zajezitvenih in prilagoditvenih strategijah.

Celoten dokument je na voljo na spletni strani.



It is recommended that Regional and local Authorities be reminded that:

Flood

SECURING FLOOD PROTECTION MEASURES requires all involved to also **UNDERSTAND** what constitutes **CULTURAL HERITAGE HISTORIC VALUE** and **SIGNIFICANCE**.

More **ATTENTION** should be paid to **NON-STRUCTURAL MEASURES** and **INCENTIVES** that may generate and support structural interventions, along with a mobilization of greater and distributed public resources. Such measures include a wide variety of **INSTRUMENTS** from guidelines, mobile applications, training and awareness raising, to insurance programmes.

STRUCTURAL MEASURES require more **CONCENTRATED** and **SUBSTANTIAL FINANCIAL RESOURCES**. However, they have **IMPORTANT ECONOMIC** and **SOCIAL IMPACT**, but an assessment of these impacts, and the relevant cultural heritage data and its inherent value, are not systematically collected.

CENTRALLY PROVIDED pools of **POST-DISASTER PROTECTIVE EQUIPMENT** for preserving residual values and for preventing further collapsing should be accumulated.

Providing building owners with **GUIDELINES** and **REMOTELY ACCESSIBLE TOOLS** supporting **REGULAR MAINTENANCE** and **EARLY REPAIR** of deficiencies will help to substantially reduce the extent of damage.

After the disaster, partial as well as total **RESTORATION OR RECONSTRUCTION WORK** should preferably be carried out, with the **SAME MATERIALS** and **CONSTRUCTION TECHNOLOGIES** as the original as far as possible from the sustainability point of view.

RISK ANALYSIS of historic buildings and cultural assets should **ANALYSE, DESCRIBE** and **PROTECT** their special characteristics.

It is recommended that Operational Bodies and Owners be reminded that:

Flood

Simple compliance with current legislation will not sufficiently protect buildings.

More can be achieved in a **PRE-PLANNED RISK ANALYSIS** and **PREVENTATIVE APPROACH** to ameliorate the consequences of a flood incident from occurring, by involving the production of:

- A MAINTENANCE HANDBOOK
- A RISK MANAGEMENT PLAN
- APPROPRIATE INSURANCE COVERAGE
- STAFF AND OCCUPANCY TRAINING
- ADDITIONAL ACHIEVABLE PRACTICAL MEASURES

PRIHODNJI DOGODKI

PRVO SREČANJE LOKALNE FOKUSNE SKUPINE - POLJSKA

7. marca 2019, bo Agencija za regionalni razvoj iz mesta Bielsko-Biala, organizirala srečanje lokalne fokusne skupine z naslovom » Ocena tveganja in trajnostna zaščita kulturne dediščine v spreminjajočem se okolju«.



PRVO SREČANJE LOKALNE FOKUSNE SKUPINE - PRAGA/TROJA, ČEŠKA

V torek, 7. maja 2019, bo univerza ITAM skupaj z občino Praga- Troja organizirala prvo srečanje lokalno fokusne skupine v stavbi »Stara šola« v predelu Troja.

DRUGA MEDNARODNA KONFERENCA PROTECH2SAVE - PRAGA

27. junija 2019, bo potekala mednarodna konferenca, ki jo bosta organizirala ITAM CAS in območje občine - Praga Troja. Tema konference bo » Upravljanje s kulturno dediščino v spreminjajočem se okolju«. Konferenca bo potekala v zgodovinski konferenčni dvorani v centru Prage. Mesto konference je še posebej primerno za projekt ProteCh2save, saj je zgodovinski center Prage zaščiten kot kulturna dediščina UNESCO. V okviru konference se bo izvedel tudi tehnični obisk.

Glavni namen konference je predstavitev zadnjih novosti na projektu ProteCH2save evropskim in lokalnim oblastem in deležnikom, z glavnim poudarkom na pridobljenih izkušnjah v zgodovinski Pragi in predstavitev videnj in izkušenj z vidika upravljanja zaščite kulturne dediščine v spreminjajočem se okolju.



*Poplave v območju predela Troje leta 2002,
V ospredju levo znameniti Chateau Troja*

POLETNA UNIVERZA ZA ZAŠČITO KULTURNE LASTNINE LETOS SKUPAJ Z ENVIMAT-OM - AVSTRIJA

Vsakoletna poletna univerza za zaščito kulturne lastnine 2019, se bo odvijala skupaj z mednarodno poletno šolo ENVIMAT 2019, na Donavski univerzi Krems od 8. do 13. julija 2019.

Podnebne spremembe in kulturne pokrajine

Enotedenski program je osnovan na naj sodobnejšem raziskovanju in projektih financiranih s strani evropske komisije, ki se ukvarjajo s podnebnimi spremembami in ocenami tveganja naravne in kulturne dediščine.



Poletna univerza je namenjena znanstvenikom, arhitektom, inženirjem, arheologom, kustosom, upravljalcem kulturne dediščine, restavratorjem, politikom, vojaškemu osebju, podiplomskim študentom in tudi tistim, ki so zaključili postdoktorski študij. Na fakulteti so mednarodni strokovnjaki, ki se ukvarjajo s podnebnimi spremembami, z zaščito svetovne dediščine UNESCO, modeliranjem poplav in obvladovanjem izrednih razmer kulturne dediščine.

- Prijavnina znaša 250€ in vključuje gradivo, večerjo ob prihodu in zaključku programa, obisk regije Wachau.
- Zadnji rok za prijavo je 10. junij 2019.
- **Novice in prijava:**
www.donau-uni.ac.at/dbu/summeruniversity
- [Letak](#)



Osnovne informacije o projektu ProteCHt2save

Trajanje projekta: 01. 07. 2017 - 30. 06. 2020

Vrednost projekta: 2.150,549 €

Sofinanciranje ERDF: 1.787,110 €

Spletna stran: <http://www.interreg-central.eu/Content.Node/ProteCHt2save.html>

VODILNI PARTNER

National Research Council of
Italy - Institute of Atmospheric
Sciences and Climate



PROJEKTI PARTNERJI

Institute of Theoretical and Applied
Mechanics of the
Czech Academy of Sciences



Bielsko-Biala District



Municipal of Ferrara



Government of Baranya County



University for Continuing Education
Krems Danube University Krems



Regional Development Agency
Bielsko-Biala



Municipal District Praha – Troja



City of Kaštela



Municipal of Kočevje

